

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.450.2024.DS

Warszawa, dnia /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację Pani Posłanki Lidii Czechak, nr 4299, z 14 sierpnia 2024 r. „w sprawie wykluczenia osób niepełnosprawnych w stopniu umiarkowanym”, proszę przyjąć poniższe informacje.

Na wstępie należy wyjaśnić, że renta socjalna wynosi 100% kwoty najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, ustalonej i podwyższonej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Od 1 marca br. kwota renty socjalnej wynosi 1780,96 zł. Obywatelski projekt ustawy o zmianie ustawy o rencie socjalnej został złożony w Sejmie RP IX kadencji. Sejm X kadencji podjął prace nad projektem (druk nr 30), który po I czytaniu, 25 stycznia br., skierowano do dalszych prac w Komisji Polityki Społecznej i Rodziny i Podkomisji stałej do spraw osób z niepełnosprawnościami oraz włączenia społecznego. 25 lipca br. Komisja Polityki Społecznej i Rodziny przyjęła Sprawozdanie Podkomisji wraz z poprawkami. Projekt ustawy jest przedmiotem prac parlamentarnych, a jego ostateczny kształt oraz termin wejścia w życie uzależnione są od dalszego przebiegu procesu legislacyjnego.

Odnośnie kwestii dotyczących wykluczenia pewnej grupy osób niepełnosprawnych warto nadmienić, że na mocy ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym wprowadzono nowe rozwiązania w systemie świadczeń, kierowane bezpośrednio do osób z niepełnosprawnościami. Świadczenie wspierające stanowi rozwiązanie skierowane do pełnoletnich osób niepełnosprawnych, mające umożliwić im podjęcie decyzji o sposobie wykorzystania otrzymywanego wsparcia. Przysługuje bez względu na dochody osiągnięte przez osobę niepełnosprawną lub członków jej rodziny, jest wolne od egzekucji i niezależnie od innych form otrzymywanego przez nią lub jej opiekunów wsparcia. Świadczenie to przysługuje niezależnie od sytuacji osoby niepełnosprawnej lub jej ewentualnego opiekuna, co oznacza, że np. aktywność zawodowa opiekuna, czy posiadanie ustalonego prawa do emerytury bądź renty nie ma żadnego wpływu na prawo osoby z niepełnosprawnościami do świadczenia wspierającego.

Osoby niepełnosprawne znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej i dochodowej mogą korzystać także ze wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej, w którym występują różnorodne świadczenia, o charakterze pieniężnym (zasiłki) i niepieniężnym (np. usługi opiekuńcze, pobyt i usługi w ośrodkach wsparcia, poradnictwo specjalistyczne). Przyznanie prawa do świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej uzależnione jest od spełniania kryteriów dochodowych. Kwoty kryteriów dochodowych w pomocy społecznej podlegają okresowej weryfikacji. Od 1 stycznia 2022 r. wynoszą one dla osoby samotnie gospodarującej – 776 zł, zaś dla osoby w rodzinie – 600 zł.

Warto podkreślić, że 12 lipca 2024 r. Rada Ministrów przyjęła rozporządzenie w sprawie wyższych kwot kryteriów dochodowych i zasiłków z pomocy społecznej na 2025 rok. W związku z powyższym, od 1 stycznia 2025 roku wzrosną kryteria dochodowe w pomocy społecznej. Dla osoby samotnie gospodarującej kryterium wyniesie 1010 zł, a dla osoby w rodzinie – 823 zł. Zmiana kwot kryteriów dochodowych wpłynie także na podwyższenie świadczeń pieniężnych, związanych z ustawą o pomocy społecznej, np.: - pomoc pieniężna na usamodzielnienie – wzrost o 229 zł (z 1 837 zł do 2 066 zł); maksymalny zasiłek stały – wzrost o 229 zł (z 1000 zł do 1 229 zł); minimalna kwota świadczenia pieniężnego na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013r. o cudzoziemcach – wzrośnie (z 721 zł) do 950 zł, zaś maksymalna kwota z tego tytułu wzrośnie (z 1450 zł) do 1679 zł. Ponadto podwyższeniu o 114zł ulegnie kwota dochodu z 1 ha przeliczeniowego (wzrost z 345 zł do 459 zł). Świadczenia z systemu pomocy społecznej udzielane są, co do zasady, na wniosek osoby zainteresowanej.

Sytuacja każdej osoby lub rodziny wymagającej wsparcia rozpatrywana jest indywidualnie, a pomoc powinna być dostosowywana do zdiagnozowanych potrzeb wynikających z trudnej sytuacji, w jakiej dana osoba lub rodzina się znajduje. O tym, czy dana sytuacja kwalifikuje osobę do otrzymania świadczeń z pomocy społecznej – oraz o ich ewentualnym zakresie i formie - decyduje kierownik ośrodka pomocy społecznej na podstawie informacji zebranych podczas rodzinnego wywiadu środowiskowego, przeprowadzanego przez pracownika socjalnego.

Projekt ustawy zwiększającej kwotę bazową dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych, o której mowa w art. 26a ust. 1 i 1b ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44, z późn. zm.) został zgłoszony do Wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów i został wpisany pod numerem UD55.

W projekcie ustawy o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych zaproponowano podniesienie kwot dofinansowania do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych, do wysokości:

- w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności: 2760 zł (obecnie 2400 zł);
- w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczonych do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności: 1550 zł (obecnie 1350 zł);
- w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczonych do lekkiego stopnia niepełnosprawności: 575zł (obecnie 500 zł).

Dodatkowo, w odniesieniu do osób niepełnosprawnych, którym orzeczono chorobę psychiczną, upośledzenie umysłowe, całościowe zaburzenia rozwojowe lub epilepsję oraz niewidomych (czyli dla osób ze schorzeniami szczególnymi), kwoty te podwyższa się do następującej wysokości:

- w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności: 1380 zł (obecnie 1200 zł);
- w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczonych do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności: 1035 zł (obecnie 900 zł);

- w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczonych do lekkiego stopnia niepełnosprawności: 690 zł (obecnie 600 zł).

Obecnie PFRON realizuje program „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Mobilność osób z niepełnosprawnością, zatwierdzony przez Radę Nadzorczą PFRON w 2022 r. W jego ramach Fundusz udziela pomocy finansowej przy zakupie nowego lub używanego samochodu osobowego, dostosowanego do potrzeb kierowcy lub pasażera z niepełnosprawnościami. Beneficjentem programu może być osoba ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub orzeczeniem równoważnym, która nie jest w stanie w żadnej sytuacji i na żadnym dystansie poruszać się bez użycia wózka inwalidzkiego oraz nie jest w stanie samodzielnie przesiąść się z wózka inwalidzkiego na siedzenie samochodu. Celem programu jest zwiększenie niezależności oraz ułatwienie aktywności społecznej lub zawodowej tej grupy osób, poprzez zapewnienie im swobodnego dostępu do samochodu osobowego - w roli kierowcy lub pasażera - bez konieczności przesiadania się z wózka inwalidzkiego.

Obecnie dofinansowanie przyznawane jest osobom spełniającym warunki udziału w programie, po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku według kolejności z listy rankingowej, do wyczerpania puli środków, która znajduje się w dyspozycji danego oddziału PFRON. Program to kolejny etap konsekwentnie realizowanego podejścia do likwidacji barier transportowych. Jego realizacja jest na bieżąco monitorowana i poddawana analizie, aby – jeśli okaże się to konieczne – umożliwić w przyszłości jego stosowne modyfikacje.

Osoby niepełnosprawne, niebędące adresatami programu „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Mobilność osób z niepełnosprawnością, mogą zaspokoić swoje potrzeby w ramach innych programów i zadań finansowanych przez PFRON, również wspierających likwidację barier transportowych lub w poruszaniu się. W ramach tych zadań nie przewiduje się zakupu samego samochodu, ale możliwe jest jego dostosowanie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności. Przykładem jest program „Aktywny samorząd”, dzięki któremu osoby ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z różnego rodzaju dysfunkcjami narządu ruchu, mogą uzyskać pomoc w pokonywaniu barier transportowych poprzez odpowiednie dostosowanie posiadanych pojazdów. Program zapewnia dofinansowanie wszelkich ogólnodostępnych urządzeń lub wyposażenia samochodu, stosownie do potrzeb wynikających z różnego nasilenia dysfunkcji, które to urządzenia i wyposażenie umożliwiają użytkowanie samochodu przez osobę z niepełnosprawnościami.

W roku bieżącym PFRON zapewnił bardzo dobre warunki dofinansowania oprzyrządowania do samochodu. Obecnie na jego zakup i montaż można uzyskać do 70 tys. zł. Oznacza to, że dofinansowanie powinno efektywnie niwelować wszystkie bariery dotyczące kierowcę bądź pasażera z niepełnosprawnością.

Nowy poziom finansowania, w znacznie większym niż dotychczas stopniu, zapewni wyposażenie samochodu nawet w wysoko zaawansowane technologie wspomagające i umożliwi zastosowanie kompletnej gamy ułatwień lub funkcjonalności niezbędnych do korzystania z posiadanego pojazdu. Dofinansowaniem mogą być objęte przykładowo: systemy mocowania wózków bez udziału użytkownika samochodu, specjalistyczne podnośniki, umożliwiające przejście użytkownika do samochodu, systemy sterowania głosem urządzeń wspomagających prowadzenie pojazdu (światła, kierunkowskazy, wycieraczki, sygnał dźwiękowy), rampy i platformy elektroniczne, sterowanie elektroniczne (piloty wielofunkcyjne, pulpity sterujące na kierownicy) oraz każde inne urządzenie lub

rozwiązanie, jeśli tylko wyeliminuje ono lub ograniczy indywidualną barierę w użytkowaniu samochodu.

Pragnę także zwrócić uwagę na fakt, że tylko do ubiegłego roku adresat programu, wnioskując o wsparcie, musiał posiadać już samochód. Jedyny wyjątek od tej zasady stanowił fabrycznie nowy samochód z automatyczną skrzynią biegów, który wnioskodawca zamierzał dopiero zakupić, a dofinansowanie w ramach programu mogło dotyczyć kosztów zakupu automatycznej skrzyni biegów czy innych elementów oprzyrządowania w fabrycznie nowym samochodzie. Tylko w takim przypadku zakup samochodu następował po zawarciu umowy dofinansowania. Obecnie, na etapie złożenia wniosku, nie ma wymogu posiadania samochodu. Wnioskodawca może dopiero zamierzać kupić oprzyrządowany samochód lub posiadać samochód, który dopiero zamierza oprzyrządownać.

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej planuje kompleksowy przegląd i analizę rozwiązań funkcjonujących w obszarze aktywizacji zawodowej i włączenia społecznego osób niepełnosprawnych, aby w nieodległej przyszłości zaproponować konkretne działania, które przełożą się na zwiększenie skuteczności rozwiązań stosowanych w tym zakresie.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Łukasz Krasoń
Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych
Sekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/